

PLANTEN *uit de*
Bijbel



VAN DE ROOS VAN SARON TOT DE WARE WIJNSTOK

PLANTEN *uit de*
Bijbel



VAN DE ROOS VAN SARON TOT DE WARE WIJNSTOK

KOKBOEKENCENTRUM UITGEVERS - UTRECHT

INHOUD

Inleiding 7

Bomen en heesters 13

Vijgenboom 14

Ebbenhout 16

Brem 18

Wilde vijgenboom 20

Acacia 22

Dadelpalm 24

Ceder van de Libanon 26

Tetraclinis 28

Wilg 30

Doornenkroon 32

Terebint 34

Cipres 36

Eik 38

Eetbare planten 41

Linze 42

Kaneel 44

Koriander 46

Granaatappel 48

Knoflook 50

Kolokwint 52

Tuinboon 54

Olijf 56

Wijnstok (druif) 58

Tarwe 60

Gerst 62

Amandel 63

Munt 64

Mosterd 66

Medicinale en aromatische planten 69

Wijnruit 70
Galbanum 72
Narduskruid 73
Zwarte komijn 74
Cassia 76
Hysop 77
Dolik 78
Mirre (Oude Testament) 80
Onyx 82
Wierook 84
Mirre (Nieuwe Testament) 85
Gal 86

Bloemen 89

Waterlelie 90
Papyrus 92
Mirte 94
Vlas 96
Henna 98
Saffraan 100
Roos van Saron 102
Bolderik 104
Bijbelse populier (Styrax) 106
Riet 108
Lelie in het veld 109

Kweek je eigen Bijbels geïnspireerde tuin 111
Kalender met joodse feestdagen 128
Literatuur 130
Plantenregister 131
Register met Bijbelverwijzingen 133

INLEIDING

Op de derde scheppingsdag schiep God – door slechts een woord te spreken – planten, bomen en allerlei andere soorten bladrijke gewassen (Genesis 1:11-13). In de geschiedenis van Gods volk komen we dan ook steeds weer allerlei soorten planten tegen, van de boom van de kennis van goed en kwaad in de tuin van Eden tot de levensboom met twaalf soorten vruchten in het nieuwe Jeruzalem. Als een specifiek volk in een specifiek deel van de wereld kenden de nakomelingen van Abraham – zowel zij die letterlijk van hem afstamden als zij die op figuurlijke wijze zijn kinderen waren – in het Oude en Nieuwe Testament ook een specifieke groep planten en bomen. Als we ons verdiepen in de flora die we in de Bijbel tegenkomen krijgen we daarom niet alleen een beter beeld van bepaalde aspecten van hun dagelijkse leven, maar kunnen we de beeldspraak in de Bijbelse liederen en gedichten, de woorden van profeten en de praktische lessen en spreuken misschien ook beter begrijpen.

De Bijbel staat vol metaforen uit de plantenwereld: zagen, snoeien, verzorgen, rijpen en opslaan; zaden, ranken, vruchten, kaf en bladeren. *Het gras verdort en de bloem verwelkt, maar het woord van onze God*

houdt altijd stand (Jesaja 40:8). *Het is met het koninkrijk van de hemel als met een mens die goed zaad op zijn akker uitzaaide*, legt Jezus uit in Matteüs 13:24. En een paar verzen later leidt Hij een gelijkenis in met de volgende woorden: *Het koninkrijk van de hemel lijkt op een zaadje van een mosterdplant* (vers 31).

In de tijd van het Oude Testament was Israël een agrarische samenleving. Hoewel dat in de eerste eeuw van onze jaartelling wel wat was veranderd en de mensen die naar de boodschap van Jezus luisterden een grotere verscheidenheid aan beroepen uitoefenden, zorgden de voorbeelden uit de plantenwereld die Jezus gebruikte er nog steeds voor dat ze zijn boodschap beter konden begrijpen. Als wij ook een dieper inzicht willen krijgen in de woorden die Hij sprak, is het belangrijk dat we meer te weten komen over de natuur en het leven in het heilige land, juist omdat die in veel opzichten zo verschillen van ons dagelijkse leven. Onze agenda's staan misschien wel vol met boodschappenlijstjes, afspraakherinneringen en deadlines die we moeten halen, maar het leven van de Israëlieten stond in het teken van het zaaien en oogsten van allerlei verschillende gewassen. Zelfs hun godsdienst weerspiegelde het ritme van de seizoenen. Op sommige momenten was de oogst ook een onderdeel van hun godsdienstige rituelen, bijvoorbeeld wanneer de Israëlieten hun 'eerstelingen' of 'de

eerste opbrengst' van hun oogst aan God offerden. (Zie pagina 128-129 voor een kalender met de joodse feestdagen en het groeiseizoen van de verschillende gewassen in Israël.)

Wanneer we de planten in de Bijbel bestuderen, krijgen we daardoor ook een beter beeld van de reikwijdte van Gods soevereine plan met zijn volk, dat zowel arme weduwen als verheven koningen omvat. Aan de ene kant zien we bijvoorbeeld Ruth, een straatarme weduwe die samen met andere berooiden mensen gratis het koren mocht verzamelen dat aan de rand van het veld bleef liggen. Met haar blote handen raapte ze dit basale graan op en nam ze het mee naar huis, om haar schoonmoeder en zichzelf ermee te voeden. Daartegenover staat bijvoorbeeld koning Salomo, die waarschijnlijk een van de rijkste mensen ooit is geweest. Hij importeerde allerlei goederen en etenswaren uit Azië en het Arabisch Schiereiland, waaronder zeldzame specerijen en wierook.

Tot slot richt een nauwgezette studie van de betekenis van woorden in de Bijbel onze gedachten op de aanbedding van onze Koning. De Bijbel is immers de schriftelijke neerslag van Gods gesproken woord. En net zoals de schepping, die is ontstaan door het gesproken woord van God, kostbaar en waardevol is, geldt dat ook voor de Bijbel. Het overdenken van Bijbelse woorden leidt tot de liefdevolle gemeenschap

met Christus, omdat Hij het Woord is. *Het Woord is mens geworden en heeft bij ons gewoond, vol van goedheid en waarheid, en wij hebben zijn grootheid gezien, de grootheid van de enige Zoon van de Vader* (Johannes 1:14). Hoewel sommige woorden – zoals de plantennamen die je overal in de Bijbel tegenkomt – misschien onbeduidend en onbelangrijk lijken, zijn die toch met een reden in de Bijbeltekst bewaard gebleven. Op hun eigen, wellicht beperkte manier zijn ze deel van het verhaal van Christus, die wordt aangekondigd in het Oude Testament en mens is geworden in het Nieuwe Testament.

Dit prachtig geïllustreerde boek met aansprekende en soms verrassende beschrijvingen van de bomen en planten in de Bijbel is dan ook niet allereerst bedoeld als een naslagwerk, maar veel meer als een boekje dat je spirituele verbeeldingskracht wil aanspreken. Sommige planten die in *Planten uit de Bijbel* worden genoemd komen je wellicht bekend voor, andere zijn echt heel anders dan de planten die wij kennen uit onze eigen omgeving. Sommige planten hebben prachtige bloemen, andere zijn alledaagse gewassen waar we normaal gesproken weinig aandacht aan zouden besteden. En toch roepen al deze planten ons, net als de rest van Gods goede schepping, op om ons te verwonderen (Psalm 19:2), Hem te aanbidden (Lucas 19:40; Romeinen 1:20) en vol verlangen af te wachten (Romeinen 8:19-23).

Regelmatig zorgt de juiste vertaling van een Grieks of Hebreeuws woord voor de nodige discussie onder vertalers. Dit geldt ook voor de exacte vertaling van een aantal plantennamen, waardoor we bij sommige plantennamen in de Bijbel niet precies weten welke plant ermee wordt bedoeld. Toch hebben botanici en andere plantenkundigen in veel gevallen wel een consensus bereikt over de vraag wat de meest voor de hand liggende mogelijkheden zijn. Voor dit boek heb ik veel gebruikgemaakt van het werk van deze geleerden. Daarom is *Planten uit de Bijbel* ook niet bedoeld als een gezaghebbend naslagwerk over de planten uit de Bijbel, maar als een boekje dat plezierig leest en wil inspireren. Op pagina 130 vind je een lijst met de boeken die ik heb geraadpleegd.

Hoewel dit boek is verdeeld in vier delen hadden sommige planten in meerdere delen kunnen worden ondergebracht en pasten andere eigenlijk in geen van de gekozen categorieën. Ik heb met deze onderverdeling geprobeerd de planten op een nuttige en voor de lezer toegankelijke manier te groeperen.

Ik hoop dat dit boekje over de planten in de Bijbel tot je verbeelding zal spreken en je omgang met het kostbare Woord van de levende God zal verrijken.

Amen. Kom, Heer Jezus! (Openbaring 22:20)





Bomen en heesters

*De rechtvaardigen groeien op
als een palm, als een ceder van
de Libanon rijzen zij omhoog.*

 Psalm 92:13

*Al zal de vijgenboom niet bloeien,
al zal de wijnstok niets voortbrengen,
al zal de oogst van de olijfboom tegenvallen,
al zal er geen koren op de akkers staan (...)
toch zal ik juichen voor de HEER, jubelen voor de God die mij reddt.*

 Habakuk 3:17-18


Vijgenboom

De vijgenboom is een van de belangrijkste planten in de Bijbel. In de tuin van Eden bedekten Adam en Eva zichzelf met vijgenbladeren, het beloofde land wordt beschreven als een land vol vijgenbomen, en toen de Israëlieten ongehoorzaam waren, dreigde God dat Hij de vijgenbomen zou laten verdorren. Toen Jezus het beeld van een bloeiende vijgenboom gebruikte om de tekenen van zijn wederkomst te verduidelijken (zie Lucas 21 en Marcus 13), waren zijn toehoorders vrijwel zeker bekend met de manier waarop een vijgenboom groeit en het feit dat hij tweemaal per jaar vrucht draagt. Gedroogde vijgen bevatten veel suiker en werden gebruikt als tussendoortje, maaltijd, dessert of proviand voor onderweg. Waarschijnlijk had elk huishouden dan ook zijn eigen vijgenboom. Als je dat tot je laat doordringen, zijn de woorden waarmee Habakuk zijn vertrouwen in de Schepper van de vijgenboom uitdrukt nog moediger: *Al zal de vijgenboom niet bloeien (...)* *toch zal ik juichen voor de HEER.*



Ficus carica
Hebreeuws: teen, teenah
Grieks: sykè

Ik ben de wijnstok en jullie zijn de ranken. Als iemand in mij blijft en ik in hem, zal hij veel vrucht dragen.

 Johannes 15:5

De bomen in het paradijs, Ruth die graan oogst, de specerijen van Salomo, Zacheüs in de boom: de Bijbel staat vol met planten, bomen en bloemen. In dit prachtig geïllustreerde boek worden vijftig Bijbelse bomen en planten beschreven. Ontdek Gods bloeiende schepping, en verwonder je over de schoonheid van de natuur.



KokBoekencentrum.nl
UITGEVERS | UTRECHT

ISBN 9789043534604 • NUR 713



9 789043 534604

